

EPERJESI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K. — f. Hirdetési díj: Háromhasábos petit sor egyszeri hirdetésre 30 fillér; többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitótér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomdája Eperjesen. Fő-utca 59. sz.

ROVÁS.

Városunk legutóbbi közgyűlésén szóba került volna néhány fontos tárgy, a mely mélyen belevág Eperjes külső képének kialakulásába. Bizony, csak szóba került «volna», mert városunk atyáiban már másodikban nem mutatkozott elég érdeklődés ezeknek a fontos tárgyaknak a megbeszélésére. Már másodikban kellett volna 71 képviselőnek névszerinti szavazással eldöntenie, szerznünk e új vásárteret s azonkívül megveszszük-e a régit? Új állatvásártér szerzése fontos, mert a mai már teljesen belesik a városba, a réginek a megszerzése hasznos, mert aránylag igen olcsón lesz lehetséges. Mindenesetre azonban örvendetes tény, ha nem marad holt tömeg a fejlődésre alkalmas Táboron a régi állatvásártér. Csakis így lehet reményünk, hogy a Tábornak két részén már megindult fejlődése helyes irányba terelődik. Hogy mit hoz a jövő, az természetesen egyelőre hivatalos titka az intéző köröknek s az is kell, hogy maradjon, az úgy érdekében azonban néhány szót emelünk.

Ha a Tábor úgy maradna, a hogy ma van, igazán sohasem fejlődne annyira, mint a mennyire hivatása rendelte: hét tanintézethez való közeli fekvése miatt valóságos diákváros vagy tisztviselőtelep lehetne. Hiszen a fejlődő kereskedelem úgyszorította már a lakosságát a fő-utczái földszinti lakásokból.* Ezt a fejlődésre alkalmas és városunknak legegészségesebb vidékét kellene tehát szerves kapcsolatba hozni városunk belsejével, hozzáférhetővé kellene tenni számára a Fő-utczát. Eperjes a történelmi fejlődésben szükség sz. rint észak-déli irányban épült, kelet-nyugati irányban átlós utczái nincsenek. Örök érdemeket szerez városunk fejlődésében az a vezetőség, a mely ilyen irányban rendezti utczáinkat. Egy kissé bajos ugyan, mert pl. a Fő-utca a postapalotától a törvényszékig 7—800 méternyi hosszban nem nyit utat a Felső-körút felé. Ezen a hiányon azonban, nem is olyan nagy költséggel és

* De helyesen tette!

A szerk.

fáradtsággal, mégis lehetne segíteni. Álljunk meg csak a gör. kath. polgári iskola új épületénél, rögtön készen áll előttünk egy önként kínálkozó szabályozási terv: a Rózsza-utca felől a Stefancsik-telek keresztül volna folytatandó az út a régi városi falig, innen lépcsőn avagy szerpentin-úton lehetne feljutni a sétaterre és onnan egy kis átjárón a Felső-körútra, illetve a Deák Ferencz- vagy Bethlen Gábor-utczába. Az egész út gyalogosan nem tenne ki többet egy-két percznél s ha ugyanezt akár a Deák Ferencz- és Holló-utczán, akár a Felső-körúton és Schuster Konstantin-utczán át tennők meg, húsz perczre is volna szükségünk. Természetesen, az út csak a gyalogos közlekedésre szolgálna s úgy volna megépítendő, mint a többi régi városban, Budán, Lőcsén, Nagyszébenben, Brassóban. Az esetleges telekvesztés csak látszólagos, mert ha a Stefancsik-telek a forgalom vonalába jut, értéke csak megsokszorozódik, s ha a Tábor fejlődő forgalmát a Fő-utczának déli felére tereljük, ezért csak annak csendesebb kereskedelmi élete esz örökké hálás.

Városrendezés.*

A legújabb kor társadalmi életének leg-sajátosabb jelensége a *répességnek városokban való tömörülése*. A míg 1869-ben Magyarország népességének 15%-a élt városokban, addig ma 20%-a él itt. A legnagyobb városalkotó tényező az ipar és a kereskedelem. A városok jelentőségének emelkedéséből következik a *városigazgatási feladatok* nagyságának növekedése. Ezek között első helyen áll a *városrendezés*.

* A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által rendezett jog- és államtudományi továbbképző tanfolyamon dr. Harrer Ferencz előadást tartott «A modern városigazgatás problémái»-ról. A kiváló előadásnak a városrendezésre vonatkozó részét a fentiekben ismertetjük meg lapunk olvasóival.

A legalapvetőbb feladat a város *szabályozási tervének és beépítése módjának megállapítása*. A város beépítési módja nem lehet egységes. Ezért *építési övezeteket* kell megállapítani. A város központjától kifelé a telekminimum növekszik, a beépíthető terület és az épületmagasság csökken; a zárt soros építkezést előkertes, majd szabadon álló építkezés váltja fel. Az övezetbeosztás gátolja a szertelen telekárnyékelkedést, mert a telekár jobban emelkedik ott, a hol annak intenzív kihasználása lehetséges zárt soros épületekkel, mint abban az övezetben, a hol a szabadon álló építkezés kötelező.

A városfejlesztésnek jogi eszközei egyfelől a *tulajdonjog korlátozása*, másfelől a *kisajátítás*.

Az építési övezeteknek, a telkek beépítési feltételeinek megállapítása a tulajdonjog korlátozása. Ehhez újabbán hozzájárult az utterületek ingyenes átengedésének követelése. Ez utóbbi ellen a tulajdonosok kezdetben erősen remonstráltak. A városoknak azonban sikerült — hol irott jogszabálylyal, hol a gyakorlatban — az utterületek ingyenes átengedésének elvét érvényre juttatni azokban az esetekben, a mikor a tulajdonos építési telket alakítani, vagy építkezni akar. Budapestten oldalankint rendszeren 4—4 öl sávot kell ingyen átengedni. Újabbán azonban nagy parcellázásoknál az egész utterületet, sőt a terek területét is át kell engedni ingyen.

Ha a város a kezdeményező, akkor a szabályozási terv végrehajtása csak *kisajátítás* útján történhetik. A kisajátítási jognak reformját

ságnak, a mely így saját tapasztalata alapján juthat értékes ismerethez. Már eddig is sokat hallott és okult az ifjúság az erdélyi dolgokon: a székelyekről, mint a magyarság legősibb magváról elterjedt képzeleti felfogást ismeri; Szent László és a székelyek harca részben azon a földön megy végbe; Hunyady János erdélyi vajdának nagy küzdelmei kezdetben ott folynak le; később az erdélyi különválással pedig legalább egy ragyogó korszaka volt az erdélyi fejedelemségnek, a mely hadi erő, tudomány és tekintély tekintetében oly magasan állt a XVII. század közepén, hogy Nyugaton nagyon keresték a barátságát; a nemzeti életet leőrölte a XVIII. század, míg végre a XIX. új életre ébresztette, főleg az unio.

Az ifjúság kellő előkészület mellett indult a nagy útra *Jakobei Dezső* és dr. *Fanicsek József* tanárok vezetése mellett, a kikhez mint vendég *Bodjanszky Károly* nyug. lelkes csatlakozott. Ritkán akad az intézetnek ideje és pénze oly terjedelmes út megtételére, mint a mostani, azért mindenképpen igyekezett a vezetőség arra, hogy a rendelkezése alatt álló időben min-

TÁRCZA.

FINITA.

Tied az Élet, tied a napfény,
Enyém a bánatos, szomorú ősz.
A te arcod mosolygós, vidám,
Az enyém megviselt és redős.

Tied az öröm, tied a virág,
— Az ég felett csupa verő...
A merre lépsz, a merre nézel,
Mindenhol öröm csillámlik elő.

Enyém a fájdó, borús hervadás,
Virág nem nyílt soha mezőmön.
— Nem volt örömem, nem volt álom,
Nem volt nyaraim soha — csak őszöm.

A te homlokod virág övezi,
Az enyémet töviskoszorú...
És mégis — mégis azt kérdezik,
Hogy az arcom miért szomorú,
Hogy az arcom miért szomorú.

Biró Csaba László.

Országjárás.

Írta: *Jakobei Dezső*.

Az ifjúság csinálta meg, hogy tanuljon, azért ifjúsági tanulmányi kirándulásnak mondanók azt a nagy utat, a melyet a kir. kath. főgimnázium 24 tanulója még szeptember hó második felében tett meg, bejárván hazánknak azt a nevezetes földjét, a mely mint földrajzi egység a Délkeleti felföld nevét viseli, történeti tekintetben pedig egykor mint az Erdélyi vajdaság, később mint a híres Erdélyi fejedelemség, a nagy szerepet vitt Transsylvania, a Királyhágón túli magyar haza, a melyet az 1848. VII. t.-cz. 300 évi elszakítás után az anyaországgal egyesített.

A mily igaz, hogy hazánk csak a volt Erdélyielyel együtt a valódi Magyarország: oly igaz az is, hogy hazánk történetét, fejlődését, hanyatlását egyedül úgy érthetjük meg teljesen, ha az egyesített Magyarország történetét figyeljük meg. Ez az igazság indította az intézetet arra, hogy hazánknak ezt a tőlünk legtávolabbi és kevésbé hozzáférhető részét legalább egy tanulmányi kirándulás keretében mutassa be az ifjús-

Itt az idő, most vagy soha

Nagy czipővásár feltűnő, leszállított árban

Versenyárak
a kirakatban
láthatók

GOLDBERGER HENRIK

czipő- és úridivat-üzletében ■ ■ ■ Eperjesen.

Versenyárak
a kirakatban
láthatók

városaink ma általánosan óhajtkák, mert az idevágó törvények elavultak.

Érdekes a városi *tagosítás* intézménye, mely Frankfurt a. M.-ban ismeretes (lex Adickes). Lényege az, hogy, ha valamely telektömb telkei nem alkalmasak a helyes beépítésre, a tulajdonosoknak legalább fele, ha egyúttal a területnek legalább fele az övék, valamint a hatóság is, azoknak a telkeknek az egyesítését és újra felosztását kívánhatják.

A városfejlesztés irányítása érdekében felmerült az a követelés is, hogy a városi hatóságnak joga legyen azokat a területeket, melyeket a beépítésre még éretteknak nem tart, *építési tilalom* alá helyezni. Ez azonban nem szükséges. Ugyanazt az eredményt lehet elérni avval a Németországban már régebben szokásos módszerrel, mely szerint csak kiépített és csatornával, vízvezetékekkel és közvilágítással ellátott útvonal mellett lehet építkezni.

Igen fontos az egyes telkek beépítése feltételeinek megállapítása, vagyis az *építési szabályzat*. E téren, az építési technika rohamos fejlődése folytán, nagy forrongás van mindenfelé.

Az *útépítés* terén az automobil két új problémát vetett fel. Az egyik, hogy különböző gyorsaságú és terhű kocsik számára különböző, megfelelő burkolatú úttesteket kellene készíteni. A másik az utak, különösen a makadám-utak megerősítése és portalanítása.

A *csatornázás és vízellátás* terén általános érdekű új problémák nem vetődtek fel.

A *közvilágítás* terén a gázvilágításnak és a villamos világításnak a versenye folyik. A gázvilágítás terén elért javítások az Auer-féle gázizzófény, a lefelé égő (invert) gázégők, a sajtolt gáz. Evvel szemben a villamos világítás a Wolfram-lámpák útján a világítás olcsóbbítása irányában dolgozott.

Miután ezek a városrendezési feladatok óriási terheket rónak a városra, de másfelől emelik a telkek értékét, ez arra a törekvésre vezetett, hogy a felmerülő költségek egy része a telektulajdonosokra háríttassék. Ennek a törekvésnek régebbi megnyilvánulási alakja: a *járulék*. Az útépítés, csatornaépítés költségeit sok helyütt nem a város rendes bevételeiből fedezték, hanem azokat járulék alakjában

kivetették az érdekelt telektulajdonosokra. Újabban pedig mindenfelé az *értékemelkedési illeték* (betterment tax) behozatalának követelésével találkozunk. Ez abban áll, hogy olyan tulajdonosok, kiknek ingatlanai *valamely városi létesítmény által* értékükben emelkedtek, kötelesek ezen értékemelkedésnek megfelelő összeget egészben, vagy részben a városnak megfizetni.

A betterment tax helyett azonban célra-vezető a *telekértékemelkedési adó* is, mely a telek értékének emelkedését általában és függetlenül az azt előidéző okoktól veszi a köz javára igénybe.

Műemlékeink közigazgatási védelme.

E lap olvasóinak még élénk emlékezetében lehet alispánunknak ama lelkes felhívása, a melyet a hivatalos lap május 11-iki számában, a megyei közigazgatási tisztviselőkhöz műemlékeink védelme érdekében intézett. A felhívást annak idején melegen méltatták a lapok. Közölte az ARCHAEOLOGIAI ÉRTESETŐ is. Ha nem is volt akkora eredménye, mint szeretnénk volna, mégis kétségtelen érdeme, hogy közönségünk figyelmét nagyobbára elhanyagolt műemlékeinkre, hivatalos közegek útján ráterelte. E sorok frójának többször volt kedves alkalma erről meggyőződni, midőn több helyen tapasztalta, hogy a kibocsátott alispáni rendeletből a műemlékek tulajdonosai tudomást szereztek. Azt bizonyára azon közigazgatási tisztviselőknél köszönhetni, a kik az alispáni felhívásnak eleget téve, egyéb hivatalos elfoglaltságuk mellett helyi kulturális érdekeink szavára is hallgattak akkor, a mikor műemlékeinket felkutatták és a tulajdonosokat azok gondozására fel is kérték.

A városi polgármesterektől és a járási főszolgabíráktól augusztus és szeptember havában beérkezett jelentések tehát bizonyos mérvű megnyugvást kelthetnek bennünk.

Városunk polgármesterének jelentése alapján örömmel konstatalhatjuk, hogy helybeli műemlékeink a város részéről kellő gondozásban részesülnek.

Bártfa városa a főmérnök-építészével gondosan összeíratta és megvizsgáltatta főleg azon fennmaradt műemlékeket, a melyeket (pl. bástyákat) — a Műemlékek Orsz. Bizottságának anyagi támogatásával is — jobb karba kellene helyezni. E végett a főmérnök javasolja, hogy a város kérje ki a Műemlékek Orsz. Bizottságának szakvéleményét a rekonstrukcióra és a költségekre nézve.

A kisszebeni polgármester jelentéséből szeretnénk volna megtudni, vajjon a város a régi erődítések maradványainak fenntartásáról is eléggé gondoskodik-e. Egyik-másik jelentés (az eperjesi járás főszolga-

bírájé) panaszkodik, hogy a műemlékek tulajdonosai — felkérésük dacára — tekintettel a nagy költségre, azoknak jókarba helyezésére megfelelő áldozatot hozni nem igen hajlandók.

A girálty járás főszolgabírájától megtudjuk, hogy a komlóskeresztesi ág. ev. templom nagymérvű helyreállításra szorul.

A bábafalvai templom szakértelmetlen javításával stílszerűségét elvesztette.

A margonyai Desseffy-család sírboltja, melyben a néhai vértanú, Desseffy Arisztid tábornok is nyugodott, teljesen elhanyagoltan áll.

Bodnár Gyula körjegyző birtokában van három darab, román-korbelti építészeti díszül használt kőkútya és egy bronzkorbelti tárgy. Ha kell, készségesen átengedi a leendő eperjesi múzeumnak. Gergelylakán van egy kis toronycsengő, a melyet állítólag a Sztrázs-hegy alatt találtak. A mennyiben ennek történelmi becsé volna, megszerzése iránt a nagysárosi róm. kath. plebánost kellene megkeresni. A héthársi főszolgabíró arról értesít, hogy a polonyi (polomi) róm. kath. templomot helyre kellene állítani. A palocsai vár fenntartására és némi helyreállítására alapi Salamon Géza birtokos volna felhívandó. Tarkó vára a község közbirtokosságának tulajdona. A mennyiben nincs pénz kellő fenntartására, legalább a további *szándékos pusztítástól* érdemes azt megóvatni. A kisszebeni főszolgabíró emlékszik egy szentmihályfalvi régi házról, a melyen egy címeres márványtábla van 1638. évről szóló felirattal. A ház egykor Istenmezey-család tulajdona volt. Azért felhívta a benne lakó körjegyzőt ennek jókarbantartására. Tévedésen alapul az a két jelentés, a melyek szerint az illető járásokban műemlékek nincsenek. Holott kétségtelen, hogy ilyenek: történelmi, illetőleg művészi becséssel bírók, majdnem minden községben (pl. a templomokban, a tornyokban, a kastélyokban stb.) akadnak. No, de nincs okunk nehezíteni! Alispánunk szükség esetén kész új összeírást eszközöltetni.

Egyik-másik jelentés néhány régiségről is beszámol, a melyeket a helyben létesítendő múzeumban lehetne elhelyezni. Itt megjegyezzük, hogy *nincs az a község*, a melynek népe mezei munkák alkalmával: szántáskor, kapáláskor régi tárgyakat: patkókat, sarkantyúkat, kardokat, késeket, abroncsokat, karikákat, pénzeket, kőeszközöket stb., stb. nem talál volna s szüntelen most is nem találja. *Csak fel kellene a találokat szőlítani, hogy ezeket ne dobják el, hanem egy megbízható helyre: a bírónak, a körjegyzőnek, a tanítóknak szolgáltatassák át.* Ezek aztán készséggel beszállítják Eperjesre. Úgy tudom, hogy ügybuzgó tanfelügyelőnk a régiségek gyűjtése ügyében rendeletet is adott ki a tanítóknak. A főtisztelendő lelkész urak is bizonyára vállalkoznak ilyen régi tárgyak gyűjtésére. A helyben létesítendő múzeumért lelkesülőket bizonyára örömmel töltheti el, ha tényleg bekövetkezik az, a mit az eperjesi járás agilis főszolgabírája mond jelentésében: hogy a járás intelligens elemei a birtokukban lévő régiségeket — a múzeum létesítése

den jellegzetes és kiváló dolgot megismertessen. Az idő kellő kihasználása céljából gyorsvonaton tette meg a csapat az út nagy részét, a mely Hatvanon és Szolnokon át Nagyváradra vitte, de az első megállóhelye Kolozsvár volt. Egy napig volt falai közt a csapat, de úgy megszerette, hogy nehezen távozott onnan, csak Marosújvárnak gyönyörű sóbányája tudta némileg fejlejtetni a távozással járó sajnálkozásukat.

Sóbányában vagyunk. Mi sárosiak, mint felföldiek, azt hisszük, hogy ha bánya, az már hegyes vidéken van. Sík földön halad a vasútunk, a Marosnak hatalmas, széles síkságán végre megáll: Marosújvár. Hol itt a bánya? A föld fehéres, kopár, barátságatlan, a távoli alacsony hegyek is kopaszok. Negyedóra alatt a m. kir. sóbányahivatalhoz érünk, a melynek előzékegy főnöke azonnal négy vezetőt rendel ki részünkre, de előbb könnyű felöltőt és karimátlan főveget adtak, a melyben eléggé komikusan nézett ki díszes társaságunk. Így elkészülve, néhány perc alatt a bánya aknájához értünk, tökéletes sík földön; ha eddig nem hittük, most már csakhamar meggyőződünk, hogy bányában vagyunk, mert a szállítógépen 60 méterre ereszkedtünk a föld színe alá. Lépcsőköm még mélyebbre mentünk, de sehol sincs sötétség, mert a villany pompásan világít; nincs nedvesség, nincs kellemetlen szag. De valami különös mégis van: éles hang, a mely a 300 munkásnak csákányától származik, a mint ezzel a bányászok a 100—120 m. mélységben levő vízszintes rétegtől kőstől szép négyzetekben kivágják. Tiszta munka ez, nem is nagyon fárasztó, mert a só pompásan hasad; körülbelül 50-kilós darabokra vágják a nagy sötömeget. A bányászat mindennap reggeli 4 órától délelőtti 11 óráig tart, a bányászok keresete igen tisztességes, sőt jó. A marosújvári sóbánya egy óriási üreg, a mely-

nek boltozata, alja és oldala, szóval az egész falazat sóból áll; ennél még az a nevezetes, hogy különböző színű hullámos erek, sávok járják át a félgömbnek nevezhető üreg falait, a melyek oly gyönyörűek, hogy hozzájuk fogható érzések sehol sem találhatók, azért az újvári bányák nemcsak gazdagáguknál fogva világhírűek, hanem a jelzett szépségüknek fogva is. Nem félelem, reszketés, vagy alvilági remegés, vagy más borongó hangulat lép meg ott a látogatót, hanem a rétegek szépsége miatt oly gyönyörűség, a mely százszor is kívánatosabb teszi a látásukat arra nézve, a ki a nagyszerű szepet szereti. Nem tudunk felocsúdni az elragadtatástól, a melyből végre a fürdő vize locsolt föl: a nagyarányú látogatottságnak örvendő sófürdőbe mentünk, a mely sok ezer betegnek adja vissza az egészségét.

Marosújvárnak egy nagy sódagyára is van, a mely nyersanyagát a sóbányától kapja, ez lételenek egyedüli feltétele. Ezzel Újvárról mindent elmondtunk, a vidéke kis kivétellel oly kietlen, hogy talán még a madár sem jár arra, mert földje a sós talaj miatt nem terem jól, köröskörül kopár. Ugyanílyen az ügyvezető Mezőség, a mely a földmívelést ugyan megengedi, de a vidék oly barátságatlan, hogy szinte szánalomraméltó; a részben sík, részben dombos felületű földön sok a tanya, a szegényes és nagyobb gazdaság, de vonzó külsejű egy sincs. A vidék barátságatlan.

Később azonban változik a kép: a Maros völgyének további része szépen művelt terület, Nagyenyed házai barátságosan tekintenek szét, jól kihasznált vidékére. Közélemben a szelid lejtőjű dombosor, a mely az erdélyi híres bort szolgáltatja: ott van Csombord.

Estére az ó-szászok főhelyére, Nagyszebenbe érkezünk. Másnap az áll. főgimnázium egyik derék taná-

rának szíves vezetése mellett alaposan megtekintettük a város nevezetességeit; Szebenből a fürdőjéről nevezetes Vízaknát is megnéztük.

Kirándulásunk negyedik napja komor idővel kezdődött, de hajnali indulásunkkor még nem esett. A Verestoronyi szoros felé törekedtünk, a melynek rohanó vize, a hatalmas Olt, félakkora ott, mint a Tisza Szegednél. A szoros egészen keskeny szakadékvölgy, a melynek két oldalát 100—150 m. magas lánczhegy övezi, rajta majdnem mindenütt lombdó díszleg. Verestorony egykor erőd volt a szorosban, romjai most is megvannak. Az Olt jobbpartján kitűnő országút vezet, ezen mentünk a határig kilencz kilométernyi vonalon, hogy közvetlenül tapasztalatot szerezzünk magunknak az ezredévek óta használt útról, majd átmenvén az Olton levő erős fahídon, a mely az élénk közlekedés lebonyolítására szükséges, a balpátra értünk, a h l a vasúti vonal van. Az egész délutánt a vasúton töltöttünk, a mely az Oltnak széles síkságán halad Fogaras felé; völgye termékeny, sok község van rajta, csak az a sajnos, hogy kevés magyar lakja. Dél felé a Déli Kárpátoknak szakadatlan hosszú lánczát láthattuk volna, de a párák többször eltakarták előlünk hazánknak ezt a Magas-Tátrához hasonló, szaggatott hegyvidékét. Estére Brassóba érkezünk. A városnak gyönyörű a vidéke, a melynek szépségét egyrészt az 1000 m. magas Czenk hegye, a vele kapcsolatban levő erdős dombokkal, másrészt a gazdag Bácsasági lapály szolgáltatja. Ez a szép és egészséges iekvés sok idegent vonz Brassóba, főleg románokat, a kik ott nyaralnak.

A Czenken hazafias gondolatok ébredtek bennünk, a midőn a hatalmas oszlopon levő Árpád vitézt megláttuk. Nagyszerű kilátás nyílik a hegyről; Hétfalut,

alkalmával — önként át fogják engedni. Szolgálhatna ez serkentésül másoknak is!

Itt ismételtén a Dessewffy grófoknak a fintai kastélyában lévő nagyszámú és rendkívül becses régi műtárgyaira gondolok. Ideális álmuk legszebb teljesedését láthatnánk benne a múzeumunk ügyét szívükön viselőik, ha ezen tekintélyes főúri családot legalább részben ily nemes czélú áldozathozatalra bírni sikerülne. A fontos ügy megérdemelné, hogy vezető-embereink e végett ennél a grófi családnál a szükséges lépéseket megtegyék. Belátjuk, hogy itt még kölcsönös támogatásra, hathatós lelkesítésre van szükség, ha azt akarjuk, hogy közönségünk figyelme a régi tárgyak és műemlékek felé forduljon, hogy reájuk áraszsza a multunk tisztelőiben megfogant kegyeletének meleg szeretetét, a tulajdonosok pedig fenköltbb gondolkodástól ösztönözve, kedvet érezzenek s áldozatokat hozzanak azok fönntartására. *Históriai gondolkodás esztetikai ihlettség kell, hogy meghasson bennünket, ha műpártolásunknak szilárd lélektani alapját megvetni akarjuk!* Habár még szerényebb mértékben, mégis erre való útmutatásul és példálul szolgálhat azon közigazgatási tisztviselőink nagybecsű közreműködése, a kik fáradságot nem ismerve, személyes utánjárással keresték fel az egyes műemlékeket s a tulajdonosaikat ezek fenntartására rábírták iparkodtak.

Méltó dolog, hogy továbbra is tisztelettel érdeklődünk további szíves fáradozásaik iránt a műemlékek védelmezése körül. Elismerésemelől törekvésüket bizonyára siker fogja koronázni. Lelkes alispánunkat pedig hála illeti meg, mert hiszen ezen tiszteletreméltó hivatásnak ő a fölelevenítője és ébrentartója. A műemlékek védelme ügyében tevékenyen eljáró közigazgatási tisztviselőinkről is áll a filozófus mondása: *Omnis virtutis laus in actione consistit. Minden erénynek a dícsérete a cselekvésben nyilvánul.* Dr. Janicssek József.

Íme a «Sáros».

A nagy lengyel-tragédia, a mely Oroszországnak a chelmi kormányzóság ellen tervezett, ismeretes merényletével utolsó felvonásához ért, mint tudjuk, megszólltatta a lengyel nőket is. Kiáltványban fordultak az 1815-ik évi bécsi kongresszus határozatait aláírt hatalmak parlamentjeihez és e határozatoknak az aláíró hatalmak által garantált, félre nem magyarázható rendelkezéseire apellálva, tiltakoztak Lengyelország újabb feldarabolása ellen.

E kiáltványnál szebb, meghatóbb mesterművet keveset olvastunk. Szépségénél csak drámai ereje, drámai erejénél csak igazsága nagyobb. És ebből a gyászosan komor hangú kiáltványból egy meggyilkolt nemzet leányainak, asszonyainak, halálra kínzott, kétségbeesett lelke szól hozzánk. Sírva, esengve, könyörgőn...

A Lengyel Nők Nagybizottsága a kiáltvány tárgyának és tartalmának Magyarországon való részletes

a hét csángó községet pirosfedélű házaival jól látjuk. Észak felé Botfalva van, a melyet az időjárás jelzésből mindenki ismer, hogy a leghidegebb helyek közé tartozik, pedig csak 14 kilométerre van Brassótól, mégis nagy különbség van hőmérsékletek között.

A volt Erdélynek három politikai nemzete volt: a magyar, a székely és a szász; eddig még csak a székelyek lakóhelyét nem láttuk, annál fogva most már a Székelyföld felé vezetett az utunk. Sajnáljuk, hogy Sepsiszentgyörgyöt csak távolról láthattuk, de annál jobban szemügyre vettük a Székelyföldnek egyik gyönyөгyét: Tusnádfürdőt. Az Oltnak mindinkább fogyó vize mellett fölfele haladva, végül oly keskenynyé lett a völgy, hogy a vasút vágányának szükséges helyen kívül alig maradt néhol még valami keskeny sík föld; a környezet elég kellemes, mert a két oldalt levő alacsony lánchegy erdős és gyepek. A kép mindinkább szebb lesz Málnásfürdő elhagyása után, míg végre egy jelentékenyebb hegyet elérvén, Tusnádfürdő állomásához jutottunk. Már maga a kilátás innen oly kedves, hogy a szem örömmel nyugszik meg a vidék szemléletében. Azután a fürdőt kerestük fel, a mely épületeivel, útjával, erdei sétatanyával állandó és kellemes szórakozást nyújt. Mi is kerestük ezt és hosszú sétánkban végre a Szentanna-tóhoz érkeztünk, a melynek fönnségeken csendes vidéke áhítatra ragadja az embert. Hát még az a gyönyөгyű tó és a csodás környezet, a mely az erdővel koszorúzott pompás kátnal!

Nehezen váltunk meg a kedves helytől, de tovább folytattuk utunkat vasúton, hogy Alsó-Csíknak szélessé területét lássuk: ezen van a megye főhelye, Csíkszereda. Ez volt törekvésünk mai végpontja. Még napvilágon Csíksomlyón voltunk, a mely község Szeredától 20 percze fekszik; itt volt azelől az erdélyi

ismertetésével Stamirowszky Ligeza Tádét, a lwowi lengyel-magyar klub érdemes elnökét bízta meg.

Stamirowszkyt mindazon magyarországi városokban, a hol megfordult, nagy, megértő, testvéries szeretettel fogadták és ünnepelték. Így fogadta Eperjes város közönsége is, ha az ünnepelés külső méretei, az előkészületekre szükséges idő hiánya miatt, nem is voltak oly impozánsak, mint szerettük volna.

Bántó vagy zavaró hang ez ünneplésekbe sehol sem vegyült, mert úgy a közönségnek, mint a sajtónak megsúgta jóérzése, hogy ott, a hol a gyászos sorsú testvérmenet leányainak és asszonyainak, szóval *nőknek* a kérelméről van szó — még ha a testvéries érzés nem is parancsolná —, a gvalléria legelemibb szabályai is gyöngéd figyelmet, diszkrét előzékenységet követelnek.

Csak a mi mindenekfelett ifjú laptársunknak, a Sárosnak nem sügött senki semmit.

Ő halad a saját, szofizmákkal kövezett, ferdítésekkel és valótlanságokkal árkokl útján s a Lengyel Nők Nagybizottsága képviselőjének eperjesi fogadtatását és akcióját úgy intézi el, hogy Eperjes sz. kir. városnak az összejövetelen — tanács és képviselőtestületi tagok által — legméltóbban és legilletékesebben képviselt közönséget szűkebbkörű, *«vacsorázó társaság»*-nak nevezve ki, a *«vidám», «deris», «baráti kedvű»* vacsorázó társasággal *«ultimátum»*-ot irat Eperjesről *«Carsskoje Zeloba»*.

De ő azért *«nem desavual»*. Ó nem, a világot sem. Csupán *«meghiggadt szemmel nézelődik»*. Nézelődik, és ő, borzalmas borzalma, látja, hogy a *«terrorral megrendelt lelkesedés»*, a lengyel himnusz hangjai mellett, mint állítja fejetetejére a — *«Fekete sas»*. Arról, hogy a borzalmas esetet csak ő és egyedül csak ő látja, mit tehet az a szegény — meghiggadt szem?

«Nem flünk» — írja a kis kötekedő — *«e sorok miatt a «tapintatlanság» vádjától. Legföljebb az Eperjesi Lapoktól kapjuk meg. Nem baj. Előre is hajlandók vagyunk beösmerni, hogy kevésbé «hazafiásak» és «magyarok» vagyunk nálánál.»* Semmitől se féljen, tisztelt laptárs! Mi önnel semmiben sem óhajtunk versenyezni. A tapintatlanság vádjától se tartson, mert mi nevén szeretjük nevezni a gyermeket, ennek a gyermeknek pedig nem tapintatlanság, hanem *rosszindulatú, éretlen maliczia* a neve.

Őn még gyermekkorát éli s úgy tesz, mint a többi pajzán gyermek, a ki fűzfavesszőn lovagolva, belelovalja önmagát abba a tudatba, hogy tüzes paripán száguld, s félrelok mindenkit útból, a ki éppen eléje kerül; tipor, zúz mindent, a nélkül, hogy bármit is teremtene.

Az ideaszegénység takargatásának legkönnyebb módját választotta; mindent lerántani, akár van rá ok, akár nincs.

Csak rajta, lovagoljon vesszőparipáján továbbra is, s hogy még nagyobb zajt üthessen, fűzfapáripát is adunk hozzá szívesen, de ügyeljen, mert ha a fűzfavessző is megbokrosodik, könnyen kidobja nyergéből.

róm. kath. státusgimnázium, harmadfél századon, melye csak most hagytak el (az elhagyott épületet most más célra fordítják).

Másnap, utazásunk hetedik napján Felső-Csíkbe vitt a vasút, a mely csak néhány év előtt készült és most ezen a szegény vidéken leginkább az őserdők fájának elszállítására szolgál. Itt még mindig az Olt mellett haladunk, de vize oly csekély, hogy csak egy kis csermely; a föld is magasodik, e miatt a vasút lassan halad előre fölfele, a tengerszini m gasság 800 méterrel folyton emelkedik, végül a 900-at éri el, ezzel a vízválasztóra érkezik; ezen rövid ideig halad és csakhamar a Maros forrása vidékére jutunk, hogy hosszú ideig együtt menjünk vele. Most másodszer találkozunk utunkban a Marossal: Marosújvár, Nagyenyed vidékén tekintélyes folyó, most pedig a forrása közelében csekély víz. Itt már a Gyergyóságba értünk, a honnan szüntelenül a Maros völgyén lefelé törekedtünk: végre a hajnalot tartó utazás után délelben Marosvásárhelyre érkeztünk.

Marosvásárhely után már csak Szerencsen állapodtunk meg.

Erdélyt körüljártuk, ennek az országrésznek legfőbb közlekedő-vonalait és az ezeken fekvő városokat időnközbe képest tanulmányoztuk; idő és fáradság kell ehhez, egyiket sem sajnáltuk, csak hogy hazafias célunkat elérjük. 1900 km. utat tettünk meg 9 nap alatt, ez igazi országjárás, a melynek komoly tanulságához nem mérhető az az aránylag csekély pénz, a melyet a tanulók befizettek: ez 60 korona, ebből is jelentékeny összeget takarított meg dr. Janicssek, a kirándulásnak gondos pénztárosa, úgy, hogy a kiránduló-alap 393 koronához jutott, a melyet az ifjúság egy későbbi kirándulás alkalmával ismét megkap.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Zeneest lesz *nov. 22-ikén*, szerdán d. u. 5 órákor. Rendezi Magyar József.

Irodalmi est. *Nov. 29-ikén*, szerdán d. u. 6 órákor, a Kör kistermében irodalmi estély lesz, a melyen szavaltat után Csengey Gusztáv tart felolvasást.

A Kör a Léway-ünnepélyen. Léway Józsefnek, a kiváló költőnek 86-ik születésnapját, Kisfaludy Társasági tagságának 50-ik évfordulóját nagy ünnepséggel ünnepli meg a Kisfaludy-Társaság és a Borsod-Miskolczi Közművelődési Egyesület november 19-ikén. A Széchenyi-kör a szép ünnepélyen dr. Wallentinyi Samu titkárral képviselteti magát.

A Kör magyar-nyelvi és irodalmi szakválasztmánya november 13-ikán ülést tartott, melynek tárgya a Csengey Gusztáv írói jubileumával kapcsolatos előkészítő intézkedések megbeszélése volt. Gömöry János elnök örömmel jelentette, hogy a Kör védnöke, Berzeviczy Albert igen meleg rokonszennvel fogadta az eszmét és a jubileum sikere érdekében a maga részéről is minden lehetőet megtesz. Kifejezte abbéli nézetét is, hogy leghelyesebb volna, ha a Kör a Kisfaludy-Társasággal karöltve vezetné a jubileumot. Ebben az ügyben, a szakválasztmány határozata folytán a Kör titkára, dr. Wallentinyi Samu lép érintkezésbe Beöthy Zsolttal, a Kisfaludy-Társaság elnökével. Az országos körökhöz intézendő emlékirat és a jubileumi díszközgyűlésen felolvasandó, Csengeyről szóló irodalmi tanulmány megírására a Körnek valamelyik tagja fog megbízást kapni. A további előkészületek megtétele végett a szakválasztmány szűkebb bizottságot küldött ki, a melynek tagjai: Gömöry János elnök, dr. Wallentinyi Samu titkár, dr. Mikler Károly, Párkányi Géza, Schöpflin Géza, Szémán István és Saguly József jegyző. Megjegyezzük, hogy az igazgatóválasztmány a jubileummal összefüggő ügyekben teljes hatalommal ruházta fel. Kivánatosnak tartja a szakválasztmány — és ezt a kívánását a Kör elnöksége előtt is kifejezte —, hogy Körünket Léway József miskolczi jubileumán dr. Wallentinyi Samu, a Kör titkára képviselje.

A Kör első irodalmi estélye

november 15-ikén volt. Előre is örömmel jelezzük, hogy a régi irodalmi estének felújítása — legalább az első estén szerzett impresszióink után — a legszebb eredménynyel kecsegteti a kezdeményező irodalmi szakválasztmányt. Az intelligens közönség zsűfolásig megtöltötte ez első estén a Kör kistermét. A felolvasóest lefolyásáról a legnagyobb elismeréssel referálhatunk. Grieger Aranka biztos fellépésével és kedves modorával tetszést aratott a hallgatóság előtt. Valósággal eseményszámba ment dr. Eöttevényi Nagy Olivérné felolvasása. Lujza, porosz királynőről olvasott fel. A közönség feszült érdeklődéssel hallgatta mindvégig a rutinnal és páratlan kedvességgel felolvasott komoly tanulmányt. Eöttevényi Nagy Olivérné írói kvalitásai nem voltak előttünk ismeretlenek, e kvalitások: a könnyed stílus, az ügyes elbeszélő-képesség, gondolatoknak disztíngvált formában való kifejezése stb. érvényesültek mai felolvasásában is; ám ez alkalommal új oldaláról ismertük meg őt. Élet- és jellemrajzot írni nem könnyű feladat. Megkivánjuk az írótól, hogy tudjon hősének lelkivilágába behatolni s ily módon érthetővé tenni annak életét, cselekedeteit. E feladat még nehezebb, ha maga a milieu, a melyben a hős élt, külön tanulmányt kíván. Már pedig Lujza királynő a világtörténelem talán legizgalmasabb korában élt. A francia forradalmi eszmék és a feudális világ mérkőzésének kora ez. A «korzikai szerencsefi» Napoleon lángelméjével e korban ejti csodálatba, de egyszersmind rettegésbe egész Európát. Napoleon erőszakoskodásai e korban ébresztik fel a nemzeti öntudatot. S megszületik a nemzeti eszme, a melylyel szemben Napoleon lángelméje tehetetlennek bizonyul. E nagyszerű, drámai eseményekben gazdag korszak egyik rokonszenves alakja. Lujza, a poroszok női bájjakkal ékeskedő királynéja. Lujza korának gyermeke, mint nő, mint anya a német családi élet tisztaságának megszemélyesítője, mint királynő a német nemzeti eszme fenséges megtestesítője. Íme, e pár sorból látjuk, hogy Eöttevényi Nagy Olivérné mily nehéz feladatot oldott meg, a mikor Lujza királynő egyéniségének jellemzésére vállalkozott. Feladatát bravurosán oldotta meg. A mint beszédes ajakáról figyelve leste a szót halás közönsége, hovatovább mind plasztikusabban vált ki az erős vonásokkal rajzolt történelmi s társadalmi háttérből a nagy királynő alakja. A mindvégig élénk érdeklődéssel kísért felolvasást a közönség zajos tapsal és éljenzéssel honorálta. Este a Gellért-vendéglő külön helyiségében Eöttevényi Nagy Olivér és neje tisztelői kedélyes vacsorára gyűltek egybe.

H I R E K.

— **Erzsébet-ünnep.** Az eperjesi kir. kath. főgimnázium Kisfaludy-önképzőkörre nov. 20-ikán d. u. 3 órakor az intézet tornacsarnokában Erzsébet-ünnepet rendez. Az ünnep műsora a következő: 1. Erkel—Kölcsey: Himnusz; éneklé a főgimn. énekkara Kletz Gábor tanár vezetésével. 2. Megnyitóbeszéd; tartja Homa Gyula VIII. o. t., a Kör titkára. 3. Váradi A.: «Erzsébet»; szavalja: Földes Sándor VIII. o. t. 4. Grieg: «Ásas halála»; előadja az intézet zenekara Nedved Vilmos zenetanár vezetésével. 5. «Erzsébet királyné»; írta és felolvassa Stefanyák I. VIII. o. t. 6. Gaal F.: «Merengés»; zongorán előadja Homa Gyula VIII. o. t. 7. «Sírnak a harangok...»; éneklé a főgimn. férfikara Kletz Gábor tanár vezetésével. 8. «Erzsébet királyné emlékezete»; Falk R. — Hetényi melodráma; szavalja Biszaha József VII. o. t., zongorán kíséri Schirilla B. VII. o. t. 9. Magyar népdalok; előadja a főgimn. zenekara Nedved Vilmos zenetanár vezetésével.

— **Városi közgyűlés.** Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete nov. 11-ikén d. u. 3 órakor tartotta rendkívüli közgyűlését, melyet főleg azért kellett összehívni, hogy az állatvásártér ügye végre-valahára dülőre jusson. A képv. test. tagok részvétele miatt azonban újból halasztást szenvedett ez az immár kétségtelenül sürgős ügy, a közgyűlés éppen azért akként határozott, hogy a 15 nap leteltével egybehívandó közgyűlés a képviselőtestületi tagok számára való tekintet nélkül fog e kérdésben dönteni.

— **A Sárosvármegyei Róm. Kath. Népnevelők Egyesülete** nov. 20-ikán délelőtt 1/2 11 órakor a Rákóczi Kath. Kör nagytermében évi közgyűlést tartja. *A közgyűlés tárgysorozata:* 1. 10 1/2 órakor szentmise a róm. kath. plébániai templomban. 2. Pápai himnusz; éneklé a gör. kath. tanítóképző énekkara. 3. Elnöki megnyitó és az egyesület állapotáról szóló jelentés. 4. Központi választmány, két pénztárnok s egy központi bíráló-bizottsági tag választása. 5. A bíráló-bizottság jelentése a beérkezett pályamunkákról és a díjak kiosztása. 6. Szabad előadás a méhészetéről; tartja Mikita Antal ternyei plébános. 7. Új pályatételek kitévése. 8. Pénztári jelentés az egyesület vagyoni állapotáról. 9. A Kath. Tanítók Országos Szövetségének közgyűlésére kiküldendő egyleti képviselők megválasztása. 10. Indítványok. 11. Szózat; éneklé a gör. kath. tanítóképző énekkara. Közgyűlés után közös ebéd. Teríték ára 3 kor. 20 fill.

— **Lányi-estély.** Deczember 2-ikán elsőrangú művészek előadásában lesz Eperjes zeneértő közönségének része. Lányi Ernő, a kiváló zeneszerző tart hangversenyt, a melyen kivüle *Marschalkó Rózi*, a budapesti m. kir. Operaház tagja, kiváló énekművész, ifj. dr. *Lányi Ernő* és *Lányi Sarolta*, a *Nyugat* munkatársa vesznek részt. Az előadást, a mely iránt vármegyénk közönsége körében már most igen nagy az érdeklődés, a Széchenyi-kör védnöksége mellett, a *Révai* Samu könyvkereskedése rendezti, a hol a jegyek már most is kaphatók. Felülfizetések a Széchenyi-kör javára fordíttatnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. *Szegő Kálmán*né úrnő (Abbázia) 30 koronát adományozott az Izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományt halálán köszöni az elnökség.

— **Szemgyógyintézet van Miskolczon.**

— **Virágkiállítás.** Az Eperjes Szépítését Előmozdító Egyesület krizantémum-kiállítása és -vására, mely az új korcsolyacsarnokban 17., 18. és 19-ikén tartatott meg, szépszámu látogatásnak örvendett. A vásáron a krizantémumok és szobanövények legnagyobb részét eladták; a fennmaradó szobanövények pedig *hétfőn délután* jutányosan el fognak adatni.

!!! **Evvőszközök,** zsebkések, konyhakések, ollók, beretvák legnagyobb választékban *Luchs* fiókjában, Főutca 40.

— **Az izr. nőegylet népkonyhája** november 19-ikén nyílik meg a *Róssa-utca* 4. számú házában, hogy ismét megkezdhesse humánus munkáját, áldásos működését. A múlt évben 107 és 225 között váltakozott a kiosztott napi ebédadagok száma, úgy, hogy a helyiség szűknek bizonyult, most azonban nagyobb helyiségbe költözött át, hogy eleget tudjon tenni nemes hivatásának, hogy el tudjon látni száznál több éhezőt fületes, meleg ebéddel. A szegénysorsú vidéki tanulóknak helyzetét megkönnyébbítendő, diák-szobát létesített, hol már tavaly is 25 diák kapott naponta meleg ebédet. Előreláthatólag ezeknek száma is gyarapodni fog és ezért a diák-szobát is megnagyobbitotta. Van külön melegedő-helyisége is. *A népkonyha vezetősége azon kéréssel fordul nagyközönségünkhöz, hogy tekintettel a nemes célra, esetleges természetbeni adományait az elnöknő címére szíveskedjenek be-küldeni.*

— **Karácsonyi vásár** alkalmából már most kerülnek eladásra, *rendkívüli olcsó árakban* a legújabb nőruhakelmék, szőrmék, boák és karman-tyúk, decz. 31-ikéig. Legjobb alkalom olcsó és jó ruhák beszerzésére! Vételre való kényszer nélküli megtekintését szívesen ajánlja *Zavatsky Szilárd* divat- és vászonkereskedése, Eperjes. Minták vidékre bérmentve.

— **Katholikus nagygyűlés.** A nov. 10—13. napjain Budapesten megtartott katolikus nagygyűlésen társadalmunk több tagjával volt képviselve. Résztvettek báró Ghillány Imre, Szepesházy Imre, Zaborovszky Béla, Paskovits József, dr. Baán Achilles, dr. Dessewffy István, ifj. Szinyei Merse József, Szmracsányi Miklós, Wick Béla és többen. Báró Ghillány Imre, városunk képviselője, a kongresszus egyik előadója is volt. A kath. társadalmi szervezkedésről szólt. A mai kor a szervezkedés kora. Az egyéniség mindjobban háttérbe szorult és helyét a szervezetek foglalják el. A fórumon nem eszmékről: folyik a harc, hanem érdekekről. A tekintély elvén álló katolicizmus legkésőbb látta be a veszélyt, mely a megváltozott harcmodor által a keresztényi világnézetet fenyegeti. Napról-napra veszít nimbuszából a vallás, a haza, a családi szentély, pedig ezek egyedül hivatottak az emberiséget a boldogulás útjára vezetni és az erkölcsi süllyedéstől megóvni. Nem szenved kétséget, hogy el fog jöni a kijózanodás és megterés folyamata, ez azonban súlyos rázkódtatások nélkül el sem képzelhető. Ezek elkerülése szempontjából multhatatlanul szükséges, hogy a kath. társadalom a maga erejével segítségére siessen tanító egyházának. Rámutat arra az irányra, melynek betartása vagy mellözése befolyással van a vállalkozás sikerére, vagy sikertelenségére. A közönség bizalmatlansággal és előítélettel fogadja mindazokat a társadalmi mozgalmakat és szervezkedéseket, melyek a katolikus jelszó alatt alakulnak és működnek. Ebben nagy része van ellenségeinknek, a kik mindig készek a meggyanúsítással. Nem sikerült még eddig meggyőznünk a magyar közvélemény egy részét működésünk önzetlenségéről, mely szerint — gr. Zichy János mondotta — mi azt a nagy értéket, mely a hívő kath. társadalomban lakik, csakis a magyar nemzet, a haza és az emberiség javára akarjuk értékesíteni. Pedig erről meggyőzni a közvéleményt elsőrendű kötelességünk. Ebből mindenkinek ki kell venni a részét, félretéve a mulandó jellegű mellékleteket. Ha meglévő egyesületeink e szellemben fognak működni, közelebb fognak vinni a diadalhoz a mozgalom zászlóját. A nagy figyelemmel hallgatott beszéd mély hatást tett a nagyközönség soraiban.

§§§ **Kályhák,** kályhavédők, kályhatálczák, fa- és széntartók legizlésebb kivitelben igen olcsók *Luchs* fiókjában, Főutca 40. Telefon 129.

— **Az izr. nőegylet ezidei tea-estélyét** deczember 9-ikén, szombaton tartja. A rendezőség, dr. Rosenberg Teofilnéval az élén, máris akcióba állott és fáradhatatlanul dolgozik az elérendő siker érdekében. Az emberszeretet szent nevében nem kímél semmi fáradságot, hogy az ezidei teaestély is méltóan sorakozhassék az eddigi, kiválóan pedig a tavalyi teaestélyhez, a mikor is 2800 kor. jutott e

humánus egyesület szegényeinek. Ezidén is meglesz a sok ötletes szórakozás és reméljük, a teljes siker is. A katonazene és Farkas cigánybandája szolgáltatják a zenét. Hideg buffet, *pezsgő-, sör- és virágsátor, óriási sorsjáték* értékes nyereményekkel, mindenesetre sok vendéget fog hozni. Az estély fénypontját az *indianerfánk-vásár* képezi majd, a mennyiben minden ötödik fánk arany-, illetőleg ezüstpénzzel lesz megtöltve. *Mozgó reklámok* is lesznek, szóval lesz sok-sok kedves, ötletes szórakozás, pezsgő, kacagó jókedv fog honolni a teaestélyen. A belépődíj a földszintre 2 ko., a karzatra 4 korona.

Kun-kávé-keverékek kiténök!

— **Sakkverseny Eperjesen.** Az Eperjesi Sakk-kör ezidén is rendezi tárgyidőjakkal összekötött sakkversenyét, mely a Széchenyi-kör olvasószobájában fog lefolyni december hó folyamán. Theologus- és jogász-körökből többen szándékoznak szerencsét próbálni a 64 mezőn. Kívánatos volna, hogy a katonai tisztikar sakkozói is résztvegyenek a tornán. Jelentkezni lehet a sakkör titkáránál, *Klein Béla* kir. törv. telekkönyvvezetőnél — november hó 26-ikáig.

— **A Köztisztviselők Egyesülete** nov. 18-ikán, szombaton, d. u. 5 órakor tartotta Árok-utca 24. sz. alatt (Olajos-féle ház I. emeletén) egyleti kasziójának megnyitóját, a tagok nagy részvétele mellett.

— **Kelengyék** a leggyorsabbtól a legdésesebbig egészen vagy részben; mindennemű aszures fehér-hímzés a legjutányosabb áron a Női Ipariskolában (Fő-u. 73.) készül.

— **Az eperjesi tanítók mozgalma.** A hazai tanítóegylet végtelen elkeseredésére vall az, hogy a még oly csöndes eperjesi tanítók is immár sarkukra állanak. Nov. 4-ikén mind összegyűltek, hogy elviselhetetlen anyagi helyzetük javításáról tanácskozzanak. A gyűlésen *Szekely Adolf* kifejtette, hogy a magyar tanítóegyletnek hazafias kötelessége, hogy az agitáció minden megengedett fegyverével az igénybevételel rászorítsa a kormányt, hogy a magyar tanítóegyletnek emberséges megélhetését biztosítsa, mert éhes gyomorral kulturmissziót teljesíteni, lehetetlen. Abbeli meggyőződésének adott kifejezést, hogy maga a kultuszminiszter is csak helyeselni fogja az országos agitációt, a mely őt hathatósan támogatni fogja abban a tekintetben, hogy annál erősebben lépessen fel az összkormány és a pénzügyminiszter ellen, hogy a tanítóegyletnek tett ígéreteit annál biztosabban bevált-hassa. Javaslatára egyhangulag elhatározták, hogy:

1. Fölszólítják a Magyarországi Tanítók Országos Bizottságát, hogy még a költségvetés tárgyalása előtt országos tanító-nagygyűlést hívjon össze, a mely harmincezer tanító nevében a legerősebben és leghatározottabban követelje úgy az állami, mint a felekezeti néptanítóknak a XI., X. és IX. fizetési osztályokba való sorozását, annál is inkább, mert ehhez az állami tisztviselőknél a középiskola négy osztályáról szóló bizonyítvány is elegendő.

2. Követelik a nyugdíjtörvénynek a hatodik egyetemes tanítói kongresszus értelmében leendő revízióját, amire a kormányt törvény is kötelezi.

3. Követelik az 1911. évre a 30%-os drágasági pótlékot, a minek biztosabb kivívására csatlakoznak az állami tisztviselők mozgalmahoz.

4. Mozgalmukat kiterjesztik egész Sárosmegyére és rövidesen rendkívüli közgyűlést tartanak, melynek egyedüli tárgya lesz a fizetésrendezés és ezzel összefüggően a nyugdíjtörvény revíziója. Úgy értesülünk, hogy elállanak a megyei tanítógyűlésnek szándékolt összehívásától, mert a Magyarországi Tanítók Országos Szövetsége az ország minden vidékéről sűrűen érkezett fölszólítások alapján úgyszólván az országos tanítói nagygyűlést. A tanítók igaz ügyére, melyet mi is a legmelegebb rokonszenvvel kísérelünk, legközelebb visszatérünk.

— **Táncmulatság.** Az eperjesi vas- és fémmunkás-íjűség november 19-ikén, vasárnap a Rákóczi Kör nagytermében, munkanélküli és utassegélyalpa javára táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj személyenként 1 kor. 20 fill.

??? **Aluminium-edények,** konyhafelszerelések, háztartási cikkek legolcsóbbak *Luchs* fiókjában, Főutca 40.

UHL MATH. virágüzlete

KASSA, Fő-utca 81. sz. ≡ Nyoszolyóéány-csokrok a ruha színe szerint készülnek. ≡

Színházi koszorúk, csokrok, kosarak minden nagyságban és
□□□ árban. □□□

Gyászkoszorúk szalaggal és felirattal minden
□□□ kivitelben. □□□

Virító **Cyklamen**, mely egész télen virít, darabja 1 korona, **szobafenyő** (Aurokaria) 4 kor.-tól fejjebb, **pálmák** 1 kor. 20 fill.-tól fejjebb, **virághagymák** a legolcsóbb árban.

A legkisebb megrendelés is pontosan és nagy gondal lesz elkészítve s csomagolva.

□□□ Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. □□ Sürgőnyezim: Uhl, Kassa. □□ Telefon (Interurban) 202

Ajánlja a legszebb **báli csokrokat, legyezőket, mellesokrokat,** laza, drótnélküli csokrokat. ■ Gyönyörű eljegyzési **fantasie-tárgyak,** különleges **menyasszonyi csokrok,** a legújabb Biedermeier-stílusban, stikkelt fátol-díszszel.

— **A korcsolyapályára** a korcsolyázási évad tartamára, a pálya nyitvatartásának ideje alatti jegyárúrástól — esetleg napi-díjak mellett — *elvárt* keressék. *Theiss* Ármán, egyesületi pénztáros.

— **Tanulmányi kirándulás.** Az Ev. Theol. Otthon theol. és jogász lakói felügyelő-tanárak vezetésével október 22-ikén a branyiszki hegy-lánc Slubicza nevű magaslatára, nov. 12-ikén pedig Móhr Gyula kalauzolásával Gólniczbányára, Thurzófűredre, a Thurzóhegyre, Szalánkra és Korompára tettek tanulmányi kirándulást. Az első csúcstól Szepesolási felől közelítették meg, míg a Thurzóhegyre Thurzófűred felől igyekeztek. Mindkét esetben az idő nagyon kedvezett a kirándulásnak. Korompán a vasgátat is megtekintették. A kilátás a Tátrára s a löcse-tüblői hegyláncra elég kedvező volt. A kirándulásban résztvettek: Matulcsik Gy., Mikula Z., Markuszovszky E., Hronyecz P., Hönch E., Stadtrucker Gy., Szelecsán I., Kéry S., Mohr Gy., Ponyiczky P., Jurányi L., Zólyomi P., Kettenbach I., Biró L., Tavassy Z., Száder O. és Izsó S. theológus, s Bihar R., Szereday Sz., Rozlozsnik M., Bölcsházy Z., Bárczy L. és Balogh E. joghallgató. Többen közülök mindkét kirándulásban vettek részt. A Kárpátgyesület tagjaival egyesülten, több téli kirándulást is terveznek a Tátrába.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-füvődésben, szorulásban, főtájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlitz-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvételrel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A.* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Halálra gázolt kertész.** Hét-főn déiben 1/2 óra tájban az állatvásártéren elszabadultak Hudák István lemeszi gazdálkodó lovai s a felsőkörúton elütötték a 71-éves *Jenyik* kertészt, a kinek három bordája eltört s belső sérüléseket is szenvedett. Jenyik sérülései következtében szerdán meghalt. Hudák a kir. ügyészségnél föl lett jelentve.

*** **Vadászgyegek,** flóbertek czéllövő-pisztolyok, revolverek, browningok, mindenféle töltések, sörétek és önvédelmi eszközök, igen nagy választékban a legolcsóbban beszerezhetők *Luchs* fiók-üzletében, Fő-utca 40. Telefon 129.

— **A pásztortűz áldozata.** Hőnigről úja levelezőnk: Négy hónigi pásztorgyerek tüzet gyújtott a szabad mezőn, hogy felmelengesse a hideg őszi szélben megfáradt tagjait. A tűz fénye s az ígérkező meleg odacsalogatta Haskó András öt éves fiút is, a kinek az anyja a közelben dolgozott. A kis fiú a tűz mellé telepedett; a tűz lángja azonban megcsapta s ruháskája tüzet fogott. A pásztortűz az időközben odasietett anyja segélyével hiába igyekeztek a gyermek égő ruháit leszaggatni, már oly nagy égési sebeket szenvedett, hogy másnap belehalt.

— **Babajavitást** gyorsan, jól és olcsón eszközöl *Theiss* Ármán játéskerkerkedő Eperjesen.

— **Halálos végű baleset.** *Mamros* Elek felsőfricskei lakos nővérével nov. 3-ikán a felsőfricskei erdőből fát fuvarozott. A fával megterhelt szekér felborult és Mamros Elek oly szerencsétlenül esett le, hogy a szekér elgázolta. Mamros Elek oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még aznap este belehalt sérüléseibe. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a balesetről senki sem felelős, mert gondatlanság esete fenn nem forog.

— **A Széchenyi-szálloda éttermében** a legízletesebb és legolcsóbb étkezés vehető abonnálásban. Villásreggelik és társasvacsorák a legutányosabb árban. Finom hegyaljai borok, minden időben frissen csapolt sör és pontos kiszolgálás.

— **Véres verekedés.** *Jacskanyin* János és *Jacskanyin* György résdi lakosok e napok-

ban összekülönböztek Brislák András odavaló gazdával és két bükkfakaróval annyira összeverték, hogy Brislák súlyosabb sérüléseket szenvedett.

— **Hajfonatok, hajbetétek** *Bilich* Ferencz színházi fodrásznál, Eperjes, Fő-u. 63. Vágott és kifésült hajat vesznek.

— Leidesdorf, a nagyhíru bécsi ideggyógyász megállapította: «hogy a természetes **Ferencz József** keserűvíz hatásában abban tűnik ki a has-hajtók közt, hogy kisebb adagokban is hat és hosszabb használat után sincsenek rossz következményei».

— **Legénykedés.** *Máté* János kolossói földműves a hét folyamán a kolossói korcsmában mulatott. Az elfogyasztott nagyobb mennyiségű szesz hatása alatt mindent, a mi kezébe került, tört és zúzott. Csakhamar kivezették az ivóból. A midőn mámorát kialudta, fájdalmasan kellett tapasztalnia, hogy mulatozása kellemetlen utókövetkezményekkel járt, mert feljelentés folytán büntető eljárást indítottak ellene.

— **Friss balatoni fogások,** valamint különféle *dunai halak* minden *peuteken* kaphatók *Kan Sándor* fűszer- és csemege-üzletében. Telefonszám 137.

— **Verékedés.** *Zaharovszky* István, *Schwarz* József somosi nagybőrlő kocsisa, nov. 12-ikén társával, *Kusnyir* András-al valami csekélység miatt összeküldözött. Szó szót követett. *Kusnyir* azonban nem győzte argumentummal s érezhetőleg akarva megmagyarázni a maga igazát *Zaharovszky*nak, felkapott egy kezébe eső lókaparó vasfésűt s úgy megfésülte társa fejét, hogy az eperjesi kórházba kellett szállítani.

— **Teázóknak fontos** Saját érdekében áll minden teaismerőnek és a zamatos, üdítő teák kedvelőjének, hogy próbát tegyen az United Kingdom Tea Company, angol kir. udv. szállítók, a Walesi herceg és számtalan európai nagyság, intezet és szálloda szállítóinak világhírű *U. K. Teas* gyártmányával. Indiai és kínai direkt vásárlásai által az United Kingdom Tea Company a legválogatottabb teát szállíthatja. E gyárnak villanyüzeme az európaiak között a legnagyobb. A keverékek a legnagyobb szakértelemmel és gondtal készítettnek el, és úgy íze, mint illata nézve megfelelnek a teányenczek legmesszebbmenő kívánalmának is. Mint specialitást ajánlja a cég a birminghami és windsori angol udvarnál, valamint a legelőkelőbb arisztokráciánál évek óta használt «Kingdom Melange»-keveréket. Ezen teák Eperjesen *Bein* Simon és *Klein* Jenőnél kaphatók, kik szívesen szolgálnak próbaadagokkal. Lásd a lapunkban közölt hirdetést!

— **Verekedő cigány.** *Patkány* Ferencz ortuói cigány a mult napokban nagy ribilliót okozott Felsőkomarócon. Duhajkodó kedvében *Szorka* Annát és *Klafter* Mandelnét annyira megverte, hogy több napig gyógyuló sérüléseket szenvedtek. *Patkányt* a csendőrség gondozásba vette.

— **Állatvásár** Eperjesen, nov. 24-ikén, pénteken, *országos kivakövésár* nov. 27-ikén, hétfőn lesz

— **A Zoltán-féle csukamájolaj** úgy minőség, mint hatás tekintetében felülmúlhatatlan. Sokkal jobb, mint az emulzió, íze, szaga nincsen, könnyen emészthető, gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban. Egyedüli készítő *Zoltán* Béla gyógyszerész, Budapest, Szabadság-tér.

— **Eltűnt** nov. 16-ikán *Wittner* Béla gépész Béla nevű 12-éves lakatostanoncz fia s azóta nyoma vesztett. A fiú középtermű, kövér, piros arcú, barna hajú, kékszemű. Jobb arczán a szemé alatt körülbelül 4 cm. hosszú forradás látható. Eltűnésekor barna kockás ruhát, szürke sapkát, hosszú fekete télikabátot, fekete szőrmegallérral viselt, a mely hátul már kopott.

— **Elesipett kivándorlási ügy-nők.** Vasárnap hajnalban 3 órakor *Malatinszky* János rendőrszakaszvezető a Fő-utczán tíz vidéki embert tartóztatott föl s őket igazolásra szólította. Valamennyien abajnyegyei 20—30-éves fiatal és munkabíró, egészséges falusi emberek. A rendőr kérdéseire valamennyiök helyett az egyik feleletetett s azt mondta, hogy *Kisszebenbe* igyekeznek s azért indultak el még az éjjel, mert korán reggel *Kisszebenben* kell lenniök.

A rendőr nem űlt föl s valamennyiököt előállította a rendőrségre, a hoi kitűnt, hogy a kilencz olsvacsakányi és rozgonyi lakos Amerikába akart útlevél nélkül kivándorolni. A tizedik, névszerint *Nájmik* György 53—54-éves, állítólag rozgonyi lakos a vezetőjük volt, a ki fejenként 20—30 koronáért vállalkozott arra, hogy őket a határon átvezeti. A rendőrség a kilencz útlevél nélküli kivándorlót s *Nájmik* Györgyöt, a ki üzletszerűen foglal-kozik az útlevél nélküli kivándorlók kalauzolásával, megbüntette, *Nájmikot* 60 napi elzárásra és 250 korona pénzbüntetésre.

SZINHÁZ.

Az elmúlt színházi hét mintha kissé élénkebb lett volna. «A kis gróf», gr. Csákyne jutulomjátéka, Komjáthy vendégfellepte, no meg a repertoir változatossága több közönséget vonzott a színházba. A színházi élet fellendülésének csak örülhetnénk, ha már nem lenne késő. Alig két hét van már hátra a színházi szezonból s ez a rövid idő már sehogy sem elegendő, hogy a színigazgató gondterhes homlokáról elsímíthassa a részvételenség okozta redőket.

Szombaton (nov. 11.) *Martos* és *Rényi* operettjének, «A kis gróf»-nak bemutató előadása volt, telt ház előtt. Ízléses díszítés, szép előadás jellemzi az estét. Rózi szerepében gróf Csákyne látunk *Diszkret* játéka, pompás tolettéjei, kellemes éneke megtették a hatást. A közönség készséggel is honorálta a nyújtott élvezetet. *Zápolya* színigazgató szerepében *Áldorynak* tapsolt a közönség. Kötő maszka, könnyed játéka elismerésre készítette a nézőteret. *Agárdy* gróf szerepét *Korda* töltötte be nagy sikerrel. *Howard* *Dorothy* *Szécsy* *Emma*, *Agárdy* *László* *Hajdutska* játszott. Mindketten ugyancsak nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Kisebb szerepekben *Harsányi*, *Derenghy*, *Simay* voltak jók.

Vasárnap (nov. 12.) délután az «Új honpolgár»-t, este «A kis gróf»-ot adták ismételt előadásban.

Hétfőn (nov. 13.) az «Eszemadtá»-t ismételték meg.

Kedden (nov. 14.) *Lengyel* «*Taufun*»-jának volt a reprize. Nagy Sándort az idei színi szezonban talán másodszer láttuk erejének teljében. Dr. *Tokeramo* nehéz szerepét adta oly meggyőzően, oly erővel, hogy játékának művészi értékét a közönség kénytelen volt honorálni. *Partner*, *Kovács* *Margit* *Kerner* *Ilona* szerepében nyújtott előadások. A hiszterikus szerető nő tökéletes megszemélyesítője volt. *Korda* *Sándor* *Lindner* szerepében nem tudta bennünk teljesen felkelteni a bohém, gyengéd lelkű, de részeges fró illuzióját. A kiállítás, rendezés sikerült volna a rendező Nagy Sándor érdeme.

Szerdán (nov. 15.) a szintársulat közkedvelt primadonnájának, gróf Csákyne jutulomjátéka volt. A «*Nebántsvirág*» került előadásra, melynek czim szerepét játszotta *Csákyne*. *Vidám*, *bájos*, *pajkos* volt az estén. A közönség szebbnél-szebb virágcsokrokkal kedveskedett a művésznőnek, a ki minden jelenésekor megtapsolt. Színreléptekor valóságos virágokert volt a színpad. Kivüle nagy sikere volt *Áldory*ak, a ki *Celestin* szerepében pompás alakítást nyújtott. *Reviczky* a fejedelemszony szerepében, *Derenghy* *István* *Loriot* örmester, *Korda* *Fernand* szerepében emelték az est sikerét.

Csütörtökön (nov. 16.) a kassai Nemzeti színház igazgatójának, *Komjáthy* Jánosnak vendégfelleptével, *Herceg* *Ferencz* örökbecsű vígjátékát, «A *Gurkovic*-lányok» at adták. *Radványi* ezredes szerepében *Komjáthyt*, a vendégművészt láttuk excellálni az ő megállapított karakterisztikus alakításával. *Horkay* *Ferit* *Nagy* *Sándor* játszott pompásan. *Ritka* művészi erő, a ki egyformán jó előadója az élet mélységeinek, s könnyed humorának. *Katinka* szerepét *Szabó* *Irma* játszotta nagy hatással, míg a *pajkos* *Miczit* *Horváth* *Manci*, a társulat naivája adta pajánul, kedvesen, bájosan.

Pénteken (nov. 17.) «A kis gróf» került színre harmadszori előadásban.

Szombaton (nov. 18.) «*Mákvirágok*» című operette premiereje volt. Előadásáról a jövő számunkban.

A jövő heti műsor a legváltozatosabb, s keretében van illesztve a harminczéves színházi jubileum is. Hétfőn «*Taufun*». Kedden «*Susette*» Szerdán «*A papa*». Csütörtökön «*A betyár kendője*», *Komjáthy* János vendégfelleptével. Pénteken a «*Doktor úr*». Szombaton és vasárnap díszelőadás: *Prológ*, *Várady* *Antaltól* és «*Déryne ifiasszony*».

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált
tüdőhurutok ellen
friss és idült
köhögés, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.
Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

TANÜGY.

Továbbképző-tanfolyam Eperjesen. Az eperjesi ág. h. ev. egyház mint iskolafentartó, polg. leányiskolájával kapcsolatosan egy két-évfolyamú továbbképző-tanfolyamot szervezett. A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter ezen tanfolyamnak a szervezését, mely a IV. polgári isk. osztályt végzett növendékek részére a megállapított tervezet szerint létesítettett, tudomásul vette.

Ifjúsági könyvtárak használatának járvány tartamára való felfüggesztése. Miután az ifjúsági könyvtárak könyvei — közkezen forogva — kellő óvatosság nélkül hordozói és terjesztői lehetnek egyes kóros és járványos betegségeknek, a ragályozás terjedésének megakadályozása végett a m. kir. vall.- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy ott, ahol valamely ragályos betegség kitört, az ifjúsági könyvtár használatát a járvány tartamára felfüggesztessék; a mely családban pedig a járványos betegség konstatálattott, az ifjúsági könyvtárból kivett kölcsönkönyvek visszahozataluk előtt a tisztviselő közbejöttével, megfelelő módon fertőtleníttendők.

Iskolák fejlesztése. A m. kir. vall.- és közoktatásügyi miniszter a hertneki és a siroki eddig egy-tanerős r. kath. el. iskoláknak két-tanerős iskolákká való fejlesztéséhez elvben hozzájárult és az új tanerők fizetésének kiegészítésére szükséges államszegélyt engedélyezte. Az államszegély az 1912. év január 1-jétől kezdve lett biztosítva.

Félarú vasúti jegy. Köztudomású, hogy a félarú vasúti jegy váltására ogosító arcképes igazolványokat most már nemcsak az állami, hanem a más jellegű népoktatási intézetek tanerői is megkaphatják. Ezen alkalommal tájékoztatjuk az érdekelteket, hogy az igazolványok kiállítása iránti kérvények a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrassy út 73—75. sz.) már beküldhetők, legkésőbb azonban december 31-ig beküldendők. Azoknak a jogosultaknak, a kiknek a folyó évben arcképes igazolványuk még nem volt, a jövő 1912. évre azonban ily igazolványt szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fentjelzett időben kell kérelmezniök. Jelezzük továbbá, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az újak kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegben (tehát nem okmánybélyegben) rovandó le. A postabélyeg a betérjesztendő kérvényre, több-tanítós iskolánál a tantestület tagjainak névjegyzékére felragasztandók. Készpénzt vagy okmánybélyeg az államvasutak igazgatósága nem fogad el. A kérvények, illetve névjegyzékek az elemi iskolai tanerők-nél az illetékes vármegyei kir. tanfelügyelőség részéről megfelelő záradékolással látandók el.

Gondnoksági elnök. A vármegye főispánja a szorocsányi állami elemi iskolánál lemondás folytán üresedésben levő elnöki tisztségre *Martényi Andor* bányavölgyi esperes-lelkészt nevezte ki.

Járványos betegség. Bártfán az óvó- és tanköteles gyermekek között a kanyarójárvány oly nagy mérvben lépett fel, hogy e miatt, a járvány terjedésének megállítására céljából, a vármegye alispánja az ottani állami elemi iskolának és óvodának a bezárását elrendelte.

Lőrinczy György székesfővárosi kir. tanfelügyelő, kiváló írónk legújabb könyve: *Utítársaim* című alatt december elején jelenik meg. Felhívjuk olvasóink figyelmét ezen értékes műre, a melynek tartalmas és élvezetes voltát már az egyes címek is elárulják. A mű tartalma: I. Cigarettafüst. II. A legnagyobb: 1. A fekete esztergályos. 2. A lakajok meg a szobaciczus. 3. A bábolnai zászló III. Beöthy Zsolt. IV. Bohém a díszmagyarban. V. Bodon József. VI. Ki kell fogni a lovakat. VII. Jókai földjén. 1. Magyar urak. 2. Az öreg Benczés. 3. A tarka paripák. 4. Márton. VIII. Szent nyomokon. IX. Mikor a csónak inog. Lőrinczy György az eperjesi Tanítók Háza felavatási ünnepén alkalmi ódájával nagyon meg yerte a résztvevők tetszését, s itteni lelkesítő szereplése után is már méltó arra, hogy megjelenő tartalmas művét a

mi közönségünk is szívesen fogadja és minél nagyobb számban megszerezze. Ajánljuk azért annak megrendelését. Ára füzve 3 kor., kötve 5 kor. Előjegyzést a műre kir. tanfelügyelőségünk is elfogad.

IRODALOM.

Dr. *Hódinka* Tivadar, kinek írói készségét lapunk olvasói már régebben ismerik, most adta ki új könyvét «Tengeren innen, tengeren túl» címen.

Nehogy elfoglaltsággal vádolhassanak meg bennünket — hiszen lapunk munkatársának újabb szellemi termékéről van szó — szándékosan csak most foglalkozunk vele, midőn a fővárosi sajtó állásfoglalása munkatársunk ez újabb művével szemben már ismeretes.

A fővárosi sajtó előkelő orgánumi melegen, szívesen fogadták munkatársunk újabb művét, hasonlóan ily tárgyú, «Pennyk a dollárok hazájából» című művének fogadtatásához.

A PESTI HIRLAP például kiemeli a mű érdekességét, a stílus választékosságát. «Az amerikai magyar újságrásról» írt részével még külön is foglalkozik.

A BUDAPESTI HIRLAP így ír róla: «Hódinka Tivadar új könyvében amerikai emlékeit és tapasztalatait mondja el ügyesen, ötletesen. Nem elfogult, nem gyűlölködő, derűs humorral szemléli a társadalmi ferdeségeket és kinövéseket — itt is, ott is.»

Hódinka T. műve, mely csinos, izléses kiállításban *Zavaczkó Gy.* könyvnyomdájában jelent meg, két részből áll. Első része próza, második része költemények, melyek javarészt lapunk hasábjain megjelentek. Ára 3 kor. Kapható a szerzőnél.

Új könyvek.

Kaphatók **MOLNÁR JENŐ** eperjesi könyvkereskedésében.

Kempelen: «Magyar nemes családok». II. kötet. Heltai: «Az én második feleségem». Regény. Langerlőf Zelma: «Szent Veronika zsebkendője». Dr. Schwartz Gusztáv: «Jogi párbeszédek az obstrukcióról». — *Német*: Karl Hans Strobl: «Die Knoherne Hand». Else Höffer: «Die Sünde der Väter». — *Zemű*: Excelsior-album. Tartalmazza az év folyamán megjelent összes szép, komoly és vidám zenét, összesen 100 darabot, melyek egyenkénti bolti ára összesen 240 kor., díszes kötésben 12 koronáért kapható.

Felelős szerkesztő:
Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonos:
Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

(E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

Alulírott az EPERJESI LAPOK 31. és 32. számában, egy Vilecz-hegyi kirándulásai kapcsolatban, sértő nyilatkozatot tettem közzé *Materna* Ferenc és *Hamborsky* Imre urakról.

Mint hogy meggyőződtem, hogy teljes tévedésben voltam, a nevezett urakat teljesen ártatlanul sértettem meg, tőlük ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek, sértő nyilatkozatomat visszavonom. *Sípos Pál.*

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, kolozsvári jogi-vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít **dr. POLCZ REZSŐ** ügyvéd **Kolozsvár**, Egyetem-u. 7. szám alatti jogi-szeminariuma s jogalkalmazást tanító intézete. Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd szakörök készítenek elő.

Frissen szedett **bükkmakk**

bármely mennyiségben vételre kerestetik. Ajánlatok mintával *F. N. F. 886.* jelzés alatt *Mosse Rudolf* címére *Frankfurt a/M.* küldendők.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő eredménnyel használtatik. Kiváló óvszer a vörhenynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál. Húgyhajtó hatása. Kellemes ízű. Vasmentes. Könnyen emészthető. Teljesen tiszta. Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diätetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 " "	40 " "
1/8 " "	48 " "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 " "	7 " "
1/8 " "	9 " "

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

LOSONCZON, a város legforgalmasabb helyén egy 40 év óta fennálló s azóta virágzó

péküzlet

családi okokból **bérbeadó** :: :: esetleg **házzal együtt** (emeletes, sarok) **eladó**. Bővebb értesítést ad *ösv. Sántha Zsigmond* né, tulajdonos.

LAKÁS KIADÓ.

Bethlen Gábor-utca 11. számú házban 2 szoba, konyha, előszoba, kamara, pincze stb., 1912. január 1-jétől kiadó. :: Tudakozódni lehet **Onderik András** építőmesternél, **Tompa Mihály-utca 4. szám** alatt.

A NŐI IPARISKOLÁBAN

január elsején nyílik meg a **ruhavarro-tanfolyam**,

melyre beiratkozások már most elfogadhatók. **Karácsonyi kézimunkákhoz**

kezdet és kész munkák, valamint minden kellék kapható. Felvétetik még 3—4 ingyenes növendék.

Modern előnyomda.

Csak a **minőség**

révén lett **világhírű** a valódi

PALMA kaucsuk-cipősarok

A higienikus **Palma kaucsuk ágybetét** minősége elsőrangú

A VILÁG LEGJOBB TEAI:

Az angol király szállító.
KÜLÖNLEGESSÉG:
„Kingdom-Blend“
az angol király five o'clock teája.

UNITED KINGDOM
U.K. TEAS
TEA COMPANY
LONDON EC

A walesi herceg szállító.
„U. K.“-TEA K
rendkívül kiadók és aromatikusak.

Főraktár: BEIN SIMON- és KLEIN JENŐNél, Eperjes.

EREDETI SINGER
családi varrógépek
a legtokéletebbek!

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk

Singer Co. varrógép-részvénytársas.
Eperjes, Fő-utca 110. sz.

Egy a fehérműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

A korcsmai hitelre,
 valamint a 15 éven aluli gyermekek korszmatóli távollatására vonatkozó szabályrendeletek
Kósch Árpád
 könyvnyomdájában Eperjesen, Fő-utca 59. kaphatók.

Szakképzett
kereskedősegéd
felvétetik **HOFFMANN ADOLF**
fűszer- és csemegeüzletében, Nyiregyházán.

A Kassai-út 22. sz. házban
a földszinti lakás és kert
■■■■ bérbeadó. ■■■■
Özv. Gasch Jánosné.

■■ **Értesítés.** ■■

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Eperjesen, a **Lócsei-út 20.** szám alatt fennálló, **FRIEDMANN DÁVID-féle épületfa- és asztaloskellékek-üzletét** átvettem, s törvényszékiileg bejegyzett saját cégem alatt, **Hübschmann Vilmos** úr kiváló szakférfiú vezetése mellett, minden megszakítás nélkül továbbfolytatni fogom. ■ A midőn t. üzletfeleimet még arra kérem, hogy elődöm iránt táplált bizalmukat reám ruházní sziveskedjenek, maradtam teljes tisztelettel
Wahrman Albert.

Főutca 17. sz. házban
(a város legforgalmasabb helyén) a
droguéria-üzlet
helyiség — a hozzátartozó összes mellék-helyiségek-, raktárak-, pinczék-, labora-torium- és lakáshelyiségekkel együtt —
■■ **kiadó** ■■
1912. július hó 15-ikétől.

HOVA MEGYÜNK??

a Hungária gőz- és kádfürdőbe,
Fürdő-utca 8. sz. ■■■ Gőzfürdő
hölygek részére kedden délután!

A ki legjobban szerkesztett,
teljesen független, nagy,
előkelő napilapot járatni óhajt, :::
fizesse elő

Az Ujság-at!

Vasárnap: «Asszony», «Gyermek» melléklet.

Előfizetési árak:	Az Ujság terjedelme
Egy évre . . . K 28.—	rendesen 32—36—40
Félévre . . . « 14.—	oldal. — Vasárnap
Negyedévre « 7.—	és ünnepnapokon
Egy hónapra 2.40	80—100—200 oldal.

Megrendelési cím:
AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz

Milliók
hasznájják

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkásodás, görcs és hők-hurut ellen

KAISER
MELLKARAMELLÁIT
■■■ a három fenyő védjeggyel. ■■■

■■■ **6050** ■■■ közjegyzőileg hiteles bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!
Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér.
Kapható: **Korn Vilmos** gyógyszerárában, **Scholze Alfréd** cukrászdájában és **Lefkovits Emil** fűszer- és csemegeüzletében, Eperjesen.

6843/1911. P. szám.

Hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy **Jakabföde** község által állami elemi iskola céljára szükségelt és a jakabfödei 60. sz. tjkvben Pollacsek Manó tulajdonául felvett 40. hr. sz. ingatlanra az 1881. évi XLI. t.-cz. 46. §-a szerinti kártalanítási eljárás folyamatba lett téve s annak első tárgyalására 1911. évi **december 11-ik napjának d. e. 10 órája** Jakabföde községébe a helyszínére kitézetett.

Az eljárásnál leendő megjelenésre az összes érdekelt felek azzal idéztetnek meg, hogy a távollévő és ismeretlen helyen tartózkodók részére dr. Both Tamás eperjesi ügyvéd mint ügygondnok kineveztetett, s hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítási eljárást s a határozathozatalt az 1881. évi XLI. t.-cz. 46. §-a szerint nem gátolja.

Kir. törvényszék Eperjes, 1911. november 8.
Jeney s. k.,
kir. t. jegyző.

Fénykép- és képkeretek

legizlésebb kivitelben
SCHUSTEK NÁNDORNÁL
Eperjes, Fő-utca 99. szám alatt.

Nyersolaj-Szívógáz-Diesel-Benzin-MOTOROK
ÉS LOKOMOBILOK.

Gyors szállítás.
Kedvező fizetési feltételek.
Messe-menő jótállás.

DREZDAI MÓTORGYÁR RÉSZV.-T.
Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára.
Vezérképviselő:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok.)

Klinikai gyakorlattal bíró

okl. szülésznő

szülő nőket lelkiismerettel kezel. — Ügyszintén
elvállal betegápolást és masszírozást is.
Lakásán szülő nőket fogad.

HRABCSÁK MARGIT Eperjes, Arok-u. 22.

Egyedlárúsító Eperjes és környékén:
Lavotha Ödön Utóda
vaskereskedő, Eperjes.

Ugyanott a világhírű Waterproof, valódi bitumenből készült aszfalt-fedéllemez és az összes kátránytermékek gyári árban kaphatók.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-fele sósberszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuorzosó szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-fele gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvetéssel teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvény, oszuznál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

5909—1911. kig. sz.

Hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város tanácsa a Fő-utca 22. sz. **nagykaszárnnyának**, továbbá a Szebeni-út s a Vásártér sarkán levő **Korona-kaszárnyának** 1911. december 1-jétől, esetleg egy későbbi határnaptól leendő bérbeadására nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A bérleti feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az írásbeli ajánlatok 1911. november 20-án d. u. 5 óráig, lepecsételt borítékban Eperjes sz. kir. város polgármesterénél adandók be, a szóbeli ajánlatok pedig 1911. november 21-én d. e. 10 órakor kezdődő tárgyaláson teendők meg s az írásbeli ajánlatok a szóbeli tárgyalás után fognak felolvasatni.

Eperjes sz. kir. város gazdasági tanácsának 1911. október 28-ikán tartott üléséből.

Hoffmann József s.k., Krayzell Aladár s.k.,
főjegyző-h. polgármester.

Árverés.

A f. évi október 15-ikéig lejárt és nem rendezett **zálogtárgyak** 1911. évi november 21-ikén d. e. 8 órakor fognak Fő-utca 117. sz. alatti üzlethelyiségemben nyilvános árverés útján eladatni.

Jordán Adolf.

Árverési hirdetmény.

Az **EPERJESI TAKARÉKPÉNZTÁR** részéről közhírré tétetik, hogy mindazon **zálogtárgyak**, melyeknél a kamat 1911. július 30-áig fizetve nem lett, **1911. évi november hó 20-ikán**

reggeli 1/29, esetleg d. u. 2 órakor a takarékpénztárban tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek **el fognak adatni**; mely végből az illető tulajdonosok ezeknek a kitűzött árverési határnapig leendő rendezésére felhivatnak.

Eperjesen, 1911. október 10

Az Eperjesi Takarékpénztár igazgatósága.

Még csak néhány napig.

Húzás már 1911. december 14-ikén.

Ezen XXIX-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték
főnyereménye 200,000 K készpénzben.

Az összes nyeremények összege 475,000 korona készpénzben.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottóvédéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzleiben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld
a magy. kir. lottóvédéki igazgatóság.

Oh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Ejjen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban és Pálesch Árpád drogueriájában. Bártán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.